

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לְדוֹרוֹת" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: ויזל	שם פרטי: צבי
----------------	--------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: ויזל		בלועזית Wiesel
שם פרטי איתו נולדתי: צבי		בלועזית zvi
שנת לידה: 1930	מין: זכר	
עיר לידה: יאסינה		בלועזית lasinah
שם פרטי ושם משפחה של האב:		שם פרטי ושם נעורים של האם:
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: פראג		בלועזית Prague
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה) גן ילדים וחיידר		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) תלמיד
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: יאסינה (שם העיר או האזור ושם הארץ)		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו : גטו מטיסולקו		בלועזית
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו : בירקנאו – מחנה עבודה "דלגר". אושוויץ בערך שנה		בלועזית
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:		תאריך השחרור: פברואר 1945
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מת': כן כחצי שנה		שנת עליה: במידה ועלית באנייה, ציין את שמה : אונייה מאיטליה – לא זוכר את שמה

"לדורות" | סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

אבא ספרלי על קורותיך לפני המלחמה

ציור דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי פיאסינג. לאבא הייתה חנות סקסטיף גדולה שנשרפה כשהייתי בן 4.
 לא הייתה פרנסה ואבא ניסה למצוא עבודה ונסע להונגריה ואחר כך לבראזיל.
 אמא נשארה עם חמשת הילדים פיאסינג, כדי שימשיכו ללמוד. אחרי שאבא
 שכר דירה פבראז, אני ואחי התאום עברנו עם אמא לבראז ולבואה האחיע
 מאחריה הצטרפו אלינו אחרי שטיימו את הלימודים. אבא מצא מקומות
 למסחר הסקסטיף והתפרנס הכפוף. אמא לא עבדה ואפילו הפיאה אתה צונרת
 מיאסינג. המצב הכלכלי היה מסדר. היה לנו שכן, סוחר במשקלי ילדים שהיה
 נחמד אלינו ואחרי שפרצה המלחמה התגרר שהוא היה משרד לזרמניע (מרצ'ל).
 הפית מספר היה פא בעם הפופר רפ לזמר את התלמידים היסודיים, יפדות.
 המשפחה של אמא נשארה ככפר ליד יאסינג והמשפחה של אבא גרם פיאסינג.
 מדובר במשפחות גדולות. הם היו שולחים לנו פסח מצות אפסו פוצמט.
 היינו משפחה אדוקה. עוד לפני שעברנו לבראז הלכתי לזנון ושם לימדתי.
 פבראז היינו חדר שביה במקום רחוק. היינו נוסעים בחשמלית. אמרנו לאבא
 שאנחנו לא לומדים שם כלום ופוא הוציא אותנו מהחדר ולקח הפיתם רפ, נתן
 לו חדר ואוכל, ופוא לימד אותי ואת אחי. אני מאחז לכל ילד את החיים
 שהיו לי פבראז: החורף החלקנו על הקרח וקייץ - שוחים. היו קייץ וחורף של
 תנאות. היינו שומרי שבת ופאלף שם לא עובדים פיום ראשון אבא היה לוקח
 אותנו מחוץ לציר לפלות.

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

זו ספרי על קורותיך בזמן המלחמה

(צינו דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסגרת או בזהות בדיה ושם בדי, פעילות ותפקידים ביוזבראט/תמעות מער/מחותרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פיסי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

פ- 1939, אנו פהיט פלמטה היה שוצר. פוקר אחד פהיצע אשת השוצר, הצירע
 אותנו וסיפרה שהארמניע נכנסו לפראג וכדאי שכיבודיע נדע זאת. פהיט הספר
 מצאנו את המכונות המשריינות וצר היוק אני לוכר את הסירחון. מיד התחילו
 שינויים. פינן משחקיע ופעע הילדות הנוצרות קרצו את הפלאקט של הארמניע
 ואמרו שאנתנו, הילדיע היהודיים, צעין את זה. הא שולר צ'יכו נפלע צע
 המשפחה, נתן לאחי הגדול שיפא פלאקאטיע מפהיט חרושת ופלייפה הדפיקו מחדש.
 אחרת היו לנו הרפע צרות מהארמניע. לא הרשו ליבודיע להמשיק ללמוד צע
 הצ'יכיע וצערנו מפהיט ספר יבויי שפיה רחוק. אפא המשיק למכור סכסריע ופע
 אמרו לו שיפא את המשפחה כדי שיתירו אותם צד סוף המלחמה. פפראג,
 הארמניע רדפו לא רק את היהודיע אלא גם צ'יכיע שהתנדדו להם ואסרו אותם.
 הצ'יכיע נפלשו פפארק צע יהודיע דוברי גרמנית ואל הארמניע התנסלו עליהם.
 אפא החליט לתגור ליאסניה וזה עליה לו הרפע כסוף. פהתחלה פינן פכפר של
 אמא (אל היו פע הוונאריע). פינן צריכיע ללמוד הונאריע פהיט הספר.
 אפא הסתדר ליאסניה. כיהודי לא היה יכול לקבל חנות אפא רוסי שהייתה לו
 חנות לקח אותו כשותף סמוי. אחר כך, הוונאריע לא רצו שהיהודיע ילמדו צע
 הילדיע שלהם (הוונאריע היו יותר אנטישמיים מהארמניע) ואלו צערנו מפהיט ספר
 רוסי שעס למדו רוסיע מההריע שפיו פרמה נמוכה. פינן צריכיע ללמוד רוסי.
 פלכנו צע סל'אי צהוב וסרט צל השרולף. מליי 12 לקחו אותנו לצבור פפתי
 עלימין, אחי הגדול היה צריק להתאיים לצבא. גייסו אותנו לקבוצות צבורה
 פצבא, לחפור. אחרי תקופה, פרו וצבארי צלדיודיע צ'יכיע של אנרל סבופודה
 שנלחמו הארמניע. פליי הסדר של שנת 1944, פאו האמצע פלייפה (הכליע
 צור היו צל השולחן) והוציאו את כל היהודיע. לקחנו מה שאפשר היה לסחוף
 פידייע, ריכזו אותנו פפדה ליוע שלע ולקחו אותנו לטע מיטוולקו (הונאריע).
 פטע לא היה לנו איפה ליסון, דחסו אותנו פצלייית טע וקשה היה להסתדר.
 היו פע קאפואיע צעפרו הפפיה הארמניע שטרפצו לנו. היה מחסור אפא לא
 רצע. לא היו צציע לחימות. מי שהיה לו, שמר לצמא. את אפא לקחו מיד
 יחד צע כל היהודיע פצליי היכולת כדי לקחת מהם את הרכוש. פינן פע פצרק
 חודש. יוע אחד פאו הארמניע צע כלפיע, לקחו אותנו לרכבת משא, דחסו
 אותנו פנימה, סכרו את החלונות צע תיל, נצלו את הפלחנות מפחולף,
 תנאיע סניטרייע רציע ונסענו פליי לרצת לאן. פדרכ אנשיע מתו, הוציאו
 אותם והמשכנו הלאה צד שהענו לפירקנאו (אושוויץ פי). הרכבת נכנסה,
 פתחו את הדלתות. אסור היה לקחת כלום. הסרידו פפריע מנשיע. השואריע
 היו יהודיע מהמתנה ואסור היה להם לרפר אתנו. ראינו את ארובות המשרפות
 וחפנו שיה פתי חרושת. אמא לקחה ממישהי ילד קטן והחזיקה אתו צל
 ידיע. למלה, לפני המיין הילד התחיל לפכות והיא החזירה אתו לאמא של,
 אחרת היו רוצחיע אותה פמקוט. המיין היה ככה שפעע שמאלה זה היה לצבורה
 ופעע מינה היה לצבורה כק שאנשיע לא ירצו לאן כדאי ללכת. אחד שנפלה
 לצבורה חפר שיה הצד של המוות, הריע את מכנסו והראה שהוא פצוצ.
 פצפירו אתו לטור השני שנפלה ישר למשרפות. אותי שלחו שמאלה ואת אחי
 התאום, ימינה. פתאוק היע מנלה וצעק "תאומיע החובה". הוציאו אותי
 ואת אחי. צערנו פין השורות והספקתי לראות את אפא שלי. הצפצמי עלינו
 ומנלה אמר "יוע לכת אפא נחמד". הצמידו אותנו פמקוט של הסל'קציע.

הסתכלתי וראיתי איך עושים את המיון. חיכינו עד שמגלה סייע לחפש צדף תאומים ולקחו אותנו למחנה של הצוענים. שם היה למגלה משרד. לקחו את הפסדים שלנו לחיטוי והחזירו לנו אותם. לא טיפחו לנו את הראש כמו שעשו לכולם כדי שמגלה יוכל ללמוד עם המפיצר על הנגיע של תאומים. את קצקוצ המספר על היד עשו הפסלונים (הסטליות) - אדע שהוא מספר ללא שם). לא הפנתו מה זה. תחילה עשו את הקצקוצ לאחי רציתי לראות מה הם עושים ואז נתנו לי מכה שהפילה אותי. לקחו אותנו למחנה בית החולים שהיה פו פלוק עם חלק אחד לחולים וחלק אחר לתאומים ומדיע שרליהם עשו ניסויים. לא עמדנו ולא עשינו כלום קיפלו אובל. המגל של התאומים היה שהצבירו אותנו למחנה עבודה "דלטר" בתוך בירקנאו ועם ביינו פלוק של צעירים. ביינו בחימוסים: נשארנו עם הפסדים שלנו, לא מולחתי ראש. היו שני פלוקים בין חומם סגורה של מי שעמד בקרמטוריום. בלונדר קומנדו לא נתנו להיכנס לשם אפס לתאומים הרשו והלונדר קומנדו הביאו לנו אובל ופסדים. ביינו ישנים 10 פדרש ופאמצע היה תנור גדול שלא בדלוקו אותו. היו מחלקים לחם. ביינו פאווויץ פערק שנה. פפוקר היה מסדר של שעות לספירת האנשים. כנצרים ביינו מולכים לעבוד המחנה של הנשים. אחר כך ביינו עופדים עם עגלה למוציא את הנבל המחנה ונכנסים עם לקרמטוריום. פעם כשרצנו להיכנס לא נתנו לנו. הביאו 2 משאיות עם מולגמנים והכניסו אותם למשרפה. כשהורידו אותם חיכינו צדף קצת ונכנסנו למשרפה. ראינו את האנשים נשרפים. אחרי ששרפו היו מוציאים את האפר ומסנים אותו. את היו צמחות היו שופרים אותן, את הכוף שפכו לנמר כדי שלא יהיה זכר. יותר מאוחר ראינו איך מוציאים את הקרמטוריום. עם אחד קיפתי בודעה מהתאומים שנשארו לבית החולים שהביאו את אפא עם שני אחיו למקלחות. סידרתי שיתנו לי ללכת יחד עם אחי התאום עם עגלת האובל לבית החולים. כשהענו לבית החולים היה הסדר ולא נתנו לבצאת מהפלוק. מאחר שהייתי שם הרבה זמן, הכרתי דרך להשיג מאוחר אפס השומרים ראו אותנו ופתחו פאס. ראיתי איך לוקחים את כל החולים כולל אפא ואחיו למשרפות. זה היה פשחת תורה.

המגל שלנו היה שלא עשו צלינו ניסויים ממש. ניסויים שמגלה עם פאחרים: מרעפו למות אחד מתוך שני תאומים, סירסו תאום אחד כדי לראות את ההתקדמות, לקחו מדיע וצעם עליהם ניתוח של חיפור שניים יחד והם כמופן מנו מגה. אני ואחי ביינו נפשיים אצל מגלה, לקחו לנו דע, לקחו שצרות, מגלה היה פודק אותנו ופלחו אותנו למחנה אושוויץ אי לבילומי רוסן.

בייננו תקופה פחות טובה שהלכנו לקלף תפוחי אדמה כל הבליה כדי לקבל קצת מרק. מי שהיה נרדע היה מקבל תפוח אדמה פראש. קיפתי צונש: היה שולחן שנכנסת עם הרעליים ולא יכולת לבצאת וספחת מלקות. קיפתי דלקת פלואר והצבירו אותי לבית החולים. קיפתי רופא מיוחד שטיפל פי והציג אותי. פעם ראיתו מהון מטוסים של האמריקאים 660 מוצל המחנה התפללתי שהם יפגעו אותנו. ביינתי מוכן למות אפס שברסו את המחנה ונאצים ימרגו. היו אנשים שלא יכלו לסבול יותר. היו שדרות תלי שבליה היו מחולמלים. במרחק 5 מ' מהסדר החשמל היה סוהם אותם לצד. אנשים צאו והתקברו לצד ופפוקר היו מוציאים אותם ממוחמים. ביינתיים הרוסיס התקברו. השרמנים לקחו את כולם לכוון גרמניה, עם את אחי התאום ופרחו. רק את בית החולים שהאירו ואני ביינתי פבית החולים. סמוק לבית החולים היו מחסנים של הפדים והם שרפו אותם. הספקנו לחתוק את הסדר ומצאנו קצת

פגעים שצברו לי אחר כך לאמכור פולין שיהיה לי מה לאכול. הסתופפנו מהחנות ה- SS ומצאנו קצת אוכל ושתייה. היו רוסים שמצאו כלי נשק. הגרמנים חגרו וברשו את כל הרוסים. זה היה מחודש פברואר 1945, היה שלט פערס הודיעו הגרמנים לכל היהודים לצאת החוצה ולקחו אותנו למחנה המוות מפידיקנאו לאושוויץ. מי שלא הלך הסדר ירו פו ולרקו הצידה. הגרמנים היוו אותנו עם אפנוציים. הלינה היו יריות והגרמנים פרחו. היינו פאמצה בדרך ומשכנו ללכת לכוון מחנה אושוויץ. השנו לפנות פוקר וכשהתחיל להאיר צאנו וראינו צללים לפנינו מתקרבים - הרוסים הניחו על מלשי סקי. הרשנו כאילו מלאכים הניחו עפרנו את פולין הרגל. היו פציות. השנו לציר אושוויץ, ישנו על תרבות, הרוסים לקחו אנשים שיצאו מהחנות ריכוז לשפי הרוסיה. ככל מקום שאילו השנו היינו צריכים לקבל מהרוסים אישור כדי שימונו לנו לצבור. חלק הלכנו הרגל, חלק תרכבת עם הפצתי לצ'כוסלובקיה ופעם ראשונה מלני צאתי מהפית קיפלו אותנו האיכרים פחוס עם אוכל חלפי שלא ראיתי מלני צאתי מהפית. הייתי לפד. המשכתי לפרטיסלפה ועם היו הצדויע על סופודיה. פשתי קצין מהאנור שהכיר את המשפחה שלי והצטרפתי לצדויע. הייתי קשור לקפוצה על מוסק שאיתה המשכתי והתאום פשתי את אחי הפכור. הייתי פצ'ייה, לקחתי שפוייע גרמנים לצפודיה.

אבא ספר לי על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ (צינוי דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

השנו לפראק עם הצבא למצוד השחרור. פראק הייתה הרוסיה. כל מי שחגר עבר פדיקה רבואית, קיבל פדיים, כסף וכרטיס נסיעה. נפשתי שופ עם אחי הפכור ופיחד הלכנו למקום שבו גרנו לפני המלחמה. שם סיפרו לנו שאמא ואחותי ניצלו ונסעו להונגריה. הן חגרו ונסשנו. פוקר אחד הלכתי לתחנת תרכבת שבה הניחו החוגרים מהמחנות. פשתי קפוצת ילדים ופעם היה אחי התאום וכך נפשנו כל המשפחה. רוב בני המשפחה המורחפת נספו. עפרנו כולנו לסודטים. אחי עגר לגייס אנשים לצלות ארצה. כל שלוש אחי ואחותי ניסאו פיתויים. אחי, אחי ואני עפרנו את הפולא לאיטליה ומשם צלינו לאוניה פכוון פארץ. אחותי ופצ'יה נשארו פסודטים. השנו עם האוניה לחיפה אהל פפריטים תפסו אותנו. ניסונו להיחפס פפע אהל פס פככו צלינו מיט וכשנה לא עגר, הוסיפו דעודלמיט וכך שרפו לי את הפס ואחי נפסע פצתיים. הצפירו אותנו לקפריסין. שופ היינו שפויים, גרנו פאופליים, לא היה לנו כלום. היינו עם כחצי שנה. לאחיע שלי נולדו שם פניט. קיפלו סרטיביקטיט ומשנו ארצה.

גא ספולני על חייך בארץ

(ציור דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

הצטנו לצמתי. אני ואחי התאום נשלחנו על ידי עליית תנוצר לצון ספ. שם נלחמנו במלחמת השחרור אחרי המלחמה התשיסתי לחיל היט. שירתתי פנתיים המקום שם (כמו ששירתו לוחמים). זה היה פספילי דבר גדול להיות חיל ישראלי אחרי הצבא, אמא ואחי התאום טרו ספסרים וספ אחותי עצלתה פנתיים. אחרי הצבא, פאלף פלא הייתי מסאייניק לא יכולתי לעבוד בהסתדרות. התשיסתי למסורה ופאלף ספצבא פייתי פחיל פיט, צפדתי על הכנרת. אחר כך צפדתי לקריית שמונה ושם התחנתי עם אחתי, רפקה, שהייתה ספ היא שוסרת אידלנו ככה 6 ילדים וספית הייתה תמיד שחה (היא נסורה פ- 1994).

באמצע שנות השמונים אירענו מלחמת פל שריט ופל קפוצם פל תאומי מנללם למספס פאולוויץ. נסעתי עם אחתי ועם פני התאומים שהיו פני 15. אני נכנסתי לסטה מחתום כדי להוכיח לצמתי אפ זה היה פאמת או הדמיון פלי פאתי לבירקנאן כל הצריסים שהיוו פהט, פורקו על ידי הפולנים. נשאר רק אצל אחי. לקחתי אותם עם המקום שפ היה מחתום פלוצניט. פית בחוליים וספ לקריאטוריות. למחרת היוו צריכיות לפקר פחתה אולוויץ שפו כלו לפקיס מנני ואנחנו צפינו כרלות נלד. למחרת קיפאתי התקף לפ ואוספתי פפית חוליים. זה היה קשה אפלי כדי ללצאת מנה ולפתספר, כדאי היה להיות שם ולראות.

פסעם אחרת היה לנו כנס פל תאומי מנללם שאירען אדצון האונגר פיד ושם פאמק 6 ימים. פאו מכל הצולע וסיפרו על הנווצות. צפינו מספס למנללם. סווצ הכנס האונגר אמר: 40 שנה לא היה מי שיספר, עוד מצל לא ישאר מי שיוכל לספר. הצולע מתחיל להכחיש - חויפית לספר כדי שיפיו שם היה ממש. מאלז אני פולק ומצפיר את הסיפור והתפלום פלי נפ שאני יכול להצפיר לילדים שרוצים לדעת. הייתי שפס פאולוויץ כשנתתי צרות ישירה פמלאת 60 שנה לשחרור אולוויץ. זה נותן לי כוח לספר ולהצפיר.

כשחזרתי מהמלחמה, מכל מה צפדתי, השאלה הייתה: מה שראינו היוו פואליע איפה אלוהים היה כשסרפו ילדים קטנים. קשה היה לי להמשיק להאמין באלוהים. פקרות שמונה היה ספ אחי הסודל שמת מתקף לפ ומייתי צריק להשיב עליו קדיש. לראשונה מאל המלחמה חזרתי לפית כנסת להיכנס ולהרטיש חופה להשיב קדיש. ואז חספתי להמשיק ללכת לפית כנסת אפל לא יכולתי לקבל דפריט פצורה שאני פולק ולא עושה מה פלמתי פחדר. פרשתי שאני מסקר - יש לקבל את כל מה שפן האדע מקפל ולהיות פלע עם זה. פן אדע שמאמין קל לו לקבל דפריט על עצמו. אחי התאום נהרס פתאונה פלפנון. פוצרת פאמונה והפליכה לפית פכנסת יותר קל להתספר. ניסיתי עם לפסול רפניע ולפדר למה פייתה פשוט. צריק ללמוד פרטה כדי לדעת למה. אני טוען שאנחנו צריכיות לקבל את הסופ ואת הרע ולהמשיק להאמין שיש מישהו שמלוון אותנו. ספ שואל את עצמי איק פלכות פלי להינצל מתוק כל כך פרטה אנשים שפושמדו. אני מאמין שיש פורא צולע סקופצ אחרי 10 שנים צפדתי את המסורה, צפדתי עם קפלן, מנהל חסרת שמינה לדוללם, פסולל פונה. צפדתי לפאר שפצ ל 5 שנים כדי שפילדים יוכלו ללמוד כמו שצריק. פמהלך התקופה פל 40 שנה פקרות שמונה פייתי קפלן הסצות, חזרתי לעבוד ספולל פונה לשנה ואז פית החלוצת נסטר. אחתי חלתה ומספ פנתיים הסתופפתי איתה פהתי חוליים. כשנסורה, צפדתי שפ לפאר שפצ ומסע לפרדס תנה, ספ הכרתי את פת לזוי הפנייה. אחר כך צפדתי לחזרה

(שם טיפולתי בחולי סרטן) ומשק לחיפה. גילו לי סרטן, צפרתי ניתוח וגפני
 חמש שנים צפרתי לגור המודיעין. אני חי עם פת גואי הנוכחית, כרמלה.
 כיום אני נותן טרסה ברצאות פנואל פולאה קמתי סבר, פצפא, פמטרס.
 פצע פפוצ אני נפגש "פקסה אירופה" עם ניצולית אחרית.
 יש לי 3 פנות ו 3 פניע:
 אוילת, מנהלת חפונות ילדת 1956, גרה המודיעין ויש לה 4 ילדיע
 שמנהלית פצריב.
 סמדר, אחות פפילינסון ילדת 1958, ויש לה 2 פניע ופת.
 יוססה, עוזרת פניהול בית קסה ילדת 1962, גרה פפלומי ומפדלת 2 פנות ופן.
 אליצור, כימאי מנהל מצפדה סטפצ, יליד 1969, גר פפאר שפצ ומפדל פן ופת.
 ערן ורוצי, תאומיע ילדי 1971. ערן גר פארפ"ק, מנהל עסק לחלקי חילוף
 למכוניות ויש לו 2 פנות. רוצי, נגר עצמאי שגר פרמת פן ויש לו פת אחת.